

Politisk og vinnulig sjókort

8. fyristur í almennu fyristrarrøðini »Broyttu Føroyar« verður á Fiskirannsóknarstovuni mikukvöldið 19. februar 1997 kl. 20.00. Ólavur Christiansen heldur fyristur, ið hann kall-
ar Politisk og vinnulig sjókort

Ólavur Christiansen er búskapar- og samfelagsfrøðingur og starvast sum hagfrøðingur á Hagstovu Føroya.

Massaframlæðandi idnaðarsamfelagið ella kapitalisman, sum vit hava kent hana, er so smátt við at fara í søguna. Hendan gongdin byrjaði longu í fimtiárunum, og ferð kom á í nitiárunum. Greitt verður frá, hvussu ikki bara kunningartøkni, men eisini nógv ymsar aðrar kreftir úti í heimi leggja grund undir einum øðrvísi slagi av samfelagi.

Prisurin á óvirkaðum neyðsynjarvørum úr jørð, sjógv, nánum ella undirgrund kann fara upp ella niður, men fer ongantíð burtur. Hinvegin fær arbeidsmegi, ið gagnnýtur kunneika, vitan ella vanligt vit og skil, stórra týðning fyri kappingarførið hjá einum broyttum idnaði. Gagnnýtsla av menniskjansligum førleikum fær sostatt størri týðning sum búskaparligt tilfeingi. Ráðandi týðningurin av vinnuligum kapitali verður minni og øðrvísi.

Í Føroyum eru fløgur fyri 2-siffradar milli-
arðaupphæddir gjørdar í vinnuligan kapital, sum nú lítlið og einki búskaparligt virði hevur. Samfelagið koppaði, tí vektin av kunneika, viti og skili var ov lítli í mun til tyngdina av kapitali.



Politiska floksbýtið millum høgra (konservatív) og vinstra (liberalt) er frá feudala landbúnaðarsamfelagnum. Politiska floksbýtið millum sosialistar og teir borgarligu (konservatív og liberalt) er frá byrjanini av tí farandi idnaðarsamfelagnum. Fortreytirnar fyri tí fíggjarfrøði, búskaparfrøði og vinnulívfrøði, ið hægri lærustovnar í dag undirvísa í, byggja eisini á farandi kapitalistiska idnaðarsamfelagið.

Politiska og vinnuliga landslagið er broytt, og øll hesi gomlu politisku og vinnuligu sjókortini kunnu í høvuðsheitum ikki nýtast longur.

Nøkur ítökilig uppskot, ið næstan einki kosta, verða sett fram um, hvussu ein tillaging kann fara fram í Føroyum við tí endamáli at grundfesta ein kappingarfor og øðrvísi idnað og skapa ella varðveita arbeidsplass.

Lesarabrøv

J. F. K. Trol - Uhrenholdt - Jógvan Kjølbro - Pf. JPJ/Uhrenholdt

Í seinastuni hevur Norðlýsið havt tíðindir um, at áhugi er fyri at keypa seg inn í JFK Trol. Tað eru eisini trý feløg, sum talan er um: JPJ & Co, Jógvan Kjølbro og Uhrenholdt. Tað er eitt felags fyri øll felögin, og tað er, at Uhrenholdt gongur aftur í øllum felögunum. Tað var hesin sami Uhrenholdt, sum keypti virkið hjá Fiskasølu í Bretlandi á nátt og síðani seldi tað aftur til íslendingar. Tað visir seg at verða rættuliga stóru áhugi hjá hesum monnum (sum kenna felagið) at fáa hetta felag. So tað man roknað at verða eitt gott keyp fyri teir.

Norðlýsið skrivur, at Føroyagrannurin er komin í eina trupla støðu av hesum tilboði. Kann tað veruliga

verða so, at teir í Føroyagranninum hava trupulleika við at taka støðu til hetta tilboð, sum sær út til at geva Uhrenholdt allan avgerðarætt í hesum JFK Trol, uttan at Føroyagrannurin fær nakað fyri tað. Eitt av argumentum er, at tað er møguleiki hjá teimum at skaffa svartkalvakvotu í Kanada. Eftir hvat eg havi skilt, so er tað ógvuliga ósikkert, hvussu sannur tann kvotan er. Har verður handlað við kvotum, so um fiskaríð eystanfyri skuldi minna, so verður eftirspurnin stór.

Norðlýsið hevur verið í samband við Anfinn Kalsberg, og sum tað ljóðar á honum, so hevur hann hug at viðmæla afhendingina av hesum felag til Uhrenholdt.

Hann sigur eisini, at tað sær rættuliga áhugavert út. Tað sær eisini út, sum Norðlýsið heldur, at tað er tað rætt at gera.

Í hesum sambandi kann nevna, at arbeitt verður við eini loysn við Kósini, og har skal Uhrenholdt eisini verða við, so við hetta lag, so fara allar fyrirkomur av bygðini. So kanska antitrustuppskotið hjá Óla Breckmann ikki er heilt avvegnum.

Ég vóni, at A-partaeigararnir í pf. Kósini eru vitandi um, hvat fer fram, so tit ikki verða tiknir á bóli og sita sum kánus eftir stuttari tíð. Tí tit vildu gera gott fyri samfelagið her norðuri.

Nei, varatikið tit tykkara ábyrgd sum partaeigarar og stillið krøv til nevndina sum

skal varataka tykkara áhugamál, og um nevndin ikki kann arbeiða fyri tykkum, so er at fáa nýggj fólk til, tí maður kemur í mans stað.

Eg fari at heita á Føroyagrannin at bera so í bandi, um tað gerst neyðugt at fáa meira pening í felagið, at fáa eina loysn her norðuri saman við manningunum á skipunum.

Eg havi skrivað hesar reglur, tí eg havi ikki hoyrt nakað kjak um hetta. Og eg skrivi sum huldumaður, tí nevndarformaðurin í Føroya Banka er partur av hesum, og innanfyri banka-verðina er eisini monopol, so har má man bara verða væl við Føroya Banka.

Við tókki fyri upptøkuna.

X

Tilboð til føroyskar leiðarar

Leiðslumenningarbólkurin (LMB) hevur júst sent nýggjan faldara út við skeiðtilboðum í vár. Í faldaranum eru skeið fyri leiðarar, ið ikki hava luttikið áður (byrjunarskeið), og framhaldsskeið fyri teir leiðarar, sum hava tikið eitt ella fleiri skeið í útbúgvingarrøðini hjá LMB

Eyguni eru í dag nógv meira enn áður vend í móti leiðarum. Eru víðurskiftini ikki í lagi, ella gongur fyrirkomur ikki, sum hon eigur, fær hetta nú avleiðingar fyri leiðarar, bæði innan tað almenna og tað privata. Hetta er ikki eitt fyrirbrigdi, ið bert er uppi í tíðini í dag, og sum hvørur skjótt. Nei, eingin ivi er um, at soleiðis fara korini hjá leiðarum at vera. Krøvini til leiðararum herðast alsamt. Leiðarar eiga at taka stig til at menna seg sjálvar og virkisskipan sína. Hetta er einasti háttur at brynja seg út til broytingarnar í samfelagnum og í heiminum uttan um okkum, ið ganga alsamt skjótari. Tey, ið ikki eru før fyri at fylgja við, hava sjálv avmarkað sína lívitið á hesum øki.

Skeiðsrøðin hjá LMB er

býtt upp í 4 skeið, ið nevnað »grundskeið í leiðslu«, »leiðslumenning og viðgerð av vandamálum«, »leiðsluframferð« og »strategisk leiðslu«. Hesi skeið byggja hvørt oman á annað og eru ein útbúgvingarrøð, ið er ætlað føroyskum leiðarum, sum taka 1 ella 2 skeið um árið. Skeiðini vara í 3 heilar dagar og fara fram sum vistarskeið (internatskeið). Umframt hesi skeið, skipar LMB eisini fyri serskeiðum og kveikjarafundum fyri leiðarar.

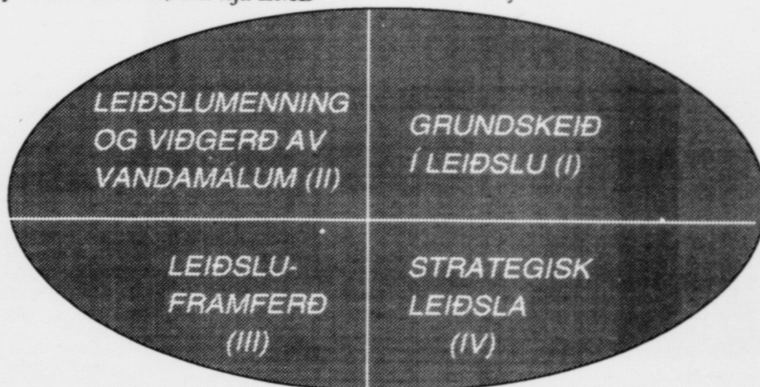
Sum nakað nýtt skipar LMB fyri einum skeiði, ið nevnt »presentatiónsteknikk og persónlig menning«. Á hesum skeiði, verður dentur lagdur á at læra fólk at sannføra onnur um evni, uppskot ella hugskot, sum tey leggja fram. Tað er jú týðningarmikið at duga

hetta so væl, at tann, ið skal »keypa«, verður sannførdur og kann góðtaka tað, ið verður lagt fram. Á skeiðnum skulu luttakarnir eisini læra at royna seg við í útvarps- og sjónvarpssendingum, soleiðis at teir kunnu læra at »stýra« hesum fjølmiðlunum betur.

Av øðrum nýggjum á skránni er ein sonevnd temarøð, har ætlanin er at taka ymisk evni upp, ið hava við leiðslu at gera í víðari merking. Í vár verður byrjað við evninum »leiðsla og trygging av kapitali til fyrirkomur«. Temakvøðini verða á Føroya Handilsskúla í Havn, eitt kvøld um vikuna teir næstu mánaðirnar. Kendir serfrøðingar á økinum leggja fyri.

Hevur tú ikki luttikið áður, verður rátt til at byrja við »grundskeið í leiðslu«. Skalt tú vera við í vár, mást tú melda teg til nú. Skeiðið fer fram á Hotel Eiði, frá hósdagnum 27. februar til leygardagin tann 1. mars. Umsitingin hjá LMB fer fram á Føroya Handilsskúla í Havn

Niðanfyri sæst skeiðsrøðin hjá LMB



VALUTAKURSIR

		18.02.97	Útímo síðsta mán.
USA	Dollarar	650,10	627,55
Bretland	Pund	1044,35	1004,18
Týskland	Markur	381,85	381,88
Svøríki	Króna	87,27	86,01
Noreg	Króna	96,03	96,61
Frakland	Frankur	113,22	113,17
Belgia	Frankur	18,517	18,521
Sveits	Frankur	438,46	440,54
Holland	Gyllin	340,13	339,98
Italia	Liri	0,3868	0,3877
Finnland	Markur	128,86	128,43
Island	Króna	9,31	9,17
Eysturriki	Skillingur	54,2960	54,3100
Spania	Pesetas	4,521	4,521
Portugal	Escudos	3,808	3,814
Kanada	Dollari	479,50	462,88
Grikkaland	Drakmur	2,469	2,455
Japan	Yen	5,2315	5,1513
Írland	Pund	1019,86	992,98
	XEU	742,05	738,42

Kelda: Føroya Sparikassi